

Punerea în scenă nu are noutate. Plastica păpușilor, destul de naturalistă. Cîteva momente de haz salvează impresia de platitudine, ca de exemplu „zborul” proprietarului zgircit care nu vrea să dea drumul oalei. Dar — atît.

Dacă acest spectacol e lipsit de interes, ca și regia obișnuită a *Giscănelului* (Teatrul din Magdeburg), încercarea de a transpune pentru păpuși aventurile *Căpitanului din Köpenik* nu e lipsită de calitate. În primul rînd, merită remarcată includerea în repertoriul păpușăresc a unei piese antimilitariste. Povestea cetățeanului simplu, a cizmarului modest care-și dă seama de puterea magică și absolută a uniformei și-și procură una, devenind dintr-un Nimeni, ditamai Căpitan, cerea un spirit caustic și în plastica spectacolului. Dacă decorurile au fost prea amănunțite, și unele personaje prea cumiți, în schimb tipurile soldaților merită a fi

scoase în evidență. Întîi „Căpitanul” însuși, dar mai ales cei trei „frați de arme”, neidentificabili ca persoane în uniformă. Abrutizarea, nivelarea sînt foarte plastic sugerate printr-un amănunt, Păpușile nu au ochi. În uniformă prusacă, omul nu mai vede nimic. Obrazul e redus la o cască infundată pînă la nas — un nas roșu de bețiv — și o mustață solidă. Creierii, de vor fi fost, au dispărut sub casca de tip vechi, metalică, mare, solidă. Păpușile sînt ceea ce militarismul a reușit să facă din oameni, caricaturi în uniformă. Comentatorul, un flașnetar simpatic (actor) care trece cu caterinca lui pe scenă între un act și celălalt, aduce aminte de unele procedee brechtiene. Păcat că verva spectacolului nu se menține tot timpul și că actele trenează, nereușind să transmită spectatorilor, risul păpușilor! În genere însă, o încercare interesantă.

Veronica PORUMBACU

R. F. Germană

Spectacolele de păpuși și marionete prezentate de Republica Federală Germană s-au desfășurat, sub semnul incontestabilei autorități și superiorități a artistului A. Roser din Stuttgart. Demonstrație de virtu-

zitate? Fără îndoială. Niciodată n-am văzut o marionetă mai suplă, mai expresivă și complexă în gestică ei. Dar covirșind această calitate mi s-au părut valoarea caracterologică a păpușilor, spiritul în care au fost

Polțaiul, Lula și Clovnul muzical prezentați de A. Roser

compuse și minuite. Rezultat al unei fine analize tehnice și psihologice, fiecare număr prezentat de A. Roser a atins funcțiunea majoră a artei: aceea de cunoaștere. Poate că unora, astfel de afirmații li se par pretențioase având în vedere rolul circumscris acordat în general artei păpușărești. Îmi permit să derog de la opinia curentă pe baza satisfacției înalte pe care mi-au oferit-o marie parte din componentele programului.

Pe un plan deloc minor, *Plimbarea de dimineată a berzei* a constituit un moment de neuitat, echivalent cu ceea ce un artist veritabil ar putea realiza în arte tutelare, ca poezia sau muzica, pe aceeași temă. Nu e vorba numai de stilul exact și nuanțat al mișcărilor păsării, departe de orice naturalism, cit de nimbul poetic care o însoțește în scurtul ei parcurs. A. Roser conduce păpușa în fața spectatorilor pe un simplu podium, fără paravan, scenă sau cortină. Cu toate acestea, pe lângă iluzia completă, a fost posibilă și figurarea unei întregi atmosfere de candoare matinală, pe care s-a desenat grația subțire a păsării ca și cum ar fi fost desenată cu muchia unui diamant.

Alături de acest „studiu poetic” cum l-aș intitula, țin să relev două schițe satirice extrem de pregnante: „polițaiul” și „Lula”, fecioară modernă în pantaloni, blazată pină și în isteria rock-and-roll-ului, sleită de orice preocupare și de orice sentiment. Cu un vădit conținut social, lucrute și animate cu ascuțită ironie, cele două tipuri confirmă virtuțile educative ale artei păpușărești și subliniază o dată mai mult necesitatea ca artistul păpușar să fie investit cu scrupulozitate, răspundere, orientare și pătrundere psihologică.

Clovnul muzicant și gimnast prezentat de A. Roser — deși tradițional ca apariție în recitalurile păpușarilor — a evitat clipă de clipă pericolele schematismului, reușind să ne câștige prietenia ca un om viu (refuz să caute o analogie mai puțin banală). Uman nu numai în durere și bucurie, în exuberanță, îndoială sau trufie, în uimire

sau impertinență — dar și în „pasajele de trecere” dintre aceste stări, în aproximațiile și ezitățile lor, clovnul lui Roser ne-a cucerit și ne-a emoționat fără rezerve.

De asemenea, vom rămâne legați de personajul „bunicuței” (Die Oma von Stuttgart) care, de dragul nostru, a învățat câteva cuvinte românești și care a pus în valoare și deosebita artă actricească a lui A. Roser.

*

Mult și surprinzător mai slab s-au manifestat celelalte trupe din R. F. Germană, în ciuda unei vechi și glorioase tradiții păpușărești. Basmul *Tanderai* prezentat de „Marionettenbühne Fey”, cu excepția personajelor grotești și a citorva detalii de poezie (făptura tragică a „măștiinii”), a suferit de pe urma unui text lipsit de savoare și a unui meșteșug sumar, deși corect. Basmului i-a lipsit tocmai scinteierea și luxurianța feeriei, invenția regizorală, fantezia mișcării.

Cu același regret am asistat la un *Hänsel și Gretel*, jucat de teatrul de păpuși „Die Holzköpfe”. Tratată cu acurateță dar fără originalitate, celebra poveste ni s-a părut ternă, monotona. Bunele intenții și seriozitatea spectacolului n-au putut suplini modestia mijloacelor artistice și timiditatea concepției.

Aproximativ aceleași cusururi le comportă și spectacolul *Ghemul fermecat* de la Mülheimer Kasperltheater, în care am prețuit totuși, calitățile actricești ale celor două minuitoare, timbrurile lor expresive, interpretarea plină de vioiciune și umor. Din păcate, personajul central — veche și iubită figură a teatrului de păpuși german, irezistibilul Kasperl — a apărut lipsit de personalitate, de caracterul funambulesc și inspirat, cu care eram obișnuiți să-l vedem înzestrat.

Reprezentată inegal, salutăm încă o dată, în repertoriul R. F. Germane, aportul de indiscutabilă artă al lui A. Roser din Stuttgart.

Nina CASSIAN

R. Cehoslovacă

Cehoslovacia este una din primele țări din lume în care păpușa a dobândit măiestrie deosebită și foarte largă răspândire. Fără îndoială la aceasta au contribuit nu numai

tradițiile artei populare cehe, nu numai influența unor personalități puternice ca Skupa, Trnka, Carel Zeman, Malik, ci și posibilitățile deosebite asigurate artei, în